

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Narod kliče na plan

Sredi vsakdanjih borb postaja zlasti pri nas v Sloveniji vedno bolj odločna zahteva po strnitvi vseh naprednih tvornih sil med nami. Mi ne moremo čakati, da bi nam to, za kar se borimo, kdaj po slepem naključju usode kakor zrelo jabolko padlo v naročje. Ne moremo tega niti z ozirom na naše notranje, še manj pa z ozirom na zunanje razmere, na vse to, kar nas obdaja in nas sili k združitvi vseh svojih moči, če nečemo izginiti v valovih današnjih trenj.

Napake preteklosti — nauk bodočnosti

Devetnajst let, ki jih bomo kmalu preživeli v lastni državi, nam ne bo minilo brez haska, če bomo znali sprejeti in izkoristiti vse nauke, ki nam jih napake v minulosti dajejo za bodočnost.

V čem so obstojali glavni politični grehi Slovencev v teh letih?

Po našem mnenju v tem, da si niso znali postaviti svojega skupnega političnega in kulturnega ideala, ki bi bil vsem enako svet in enako nedotakljiv. Ako bi bili to zmogli in storili, bi bilo tudi strankarsko politično življenje pri nas bolj zdravo in bolj tvorno ter narodu koristno.

Pomisliti je treba, da nas je velika vojna l. 1914. zalotila v trenutku, ko še niti naša zahteva po zedinjeni Sloveniji (združitev vseh dežel s slovenskim prebivalstvom) ni bila uresničena, pa smo že bili potem po štiriletnem trpljenju postavljeni pred vse večji ideal — Jugoslavijo, ki jo sicer pravno že imamo, a jo moramo duhovno še doseči!

Ta nenadni uspeh nas je pahnil v zagato, iz katere nam dotedanji način dela in borbe ne more pomagati in nam ne more roditi nobenih velikih uspehov. To dejstvo je vsa naša tragikomedija in je tudi vzrok vseh naših blodenj v zadnjih dveh desetletjih.

Izhod iz mreže

Je mogoč edino v jasnem, možatem pogledu v bodočnost. Kdo smo, kaj hočemo in kako bomo to dosegli?! Kdor zasleduje trenja v našem dnevnem tisku, pride do čudne misli, da Slovenci po skoro devetnajstletnem bivanju v lastni državi ne vemo, ali smo tič ali miš. Na eni strani srečavamo silne slavospeve slovenstvu, na drugi jugoslovanstvu. Okrog teh dveh glavnih osi se zbira cela tropa manjših in večjih različic, skupin in skupinic, ki poleg glavnega slovenstva hočejo najti in braniti še svoje prav posebno slovenstvo, druge jugoslovanstvo, tretje spet kaj drugega, vse pa so kakor večje, ki v mraku plešejo okrog luči, pa ne vidijo svetlobe.

Ali vodi to h kakemu cilju? Ali moremo po tem potu Slovenci doseči kak uspeh? Ali se moremo na tak način sploh uveljaviti?

Ne in stokrat ne! Ta nejasnost v načelih, ta drobitev v bistvu sorodnih sil je naša nesreča, je grobokop naše rasti. Zato pa moramo najti pot — k sebi, če hočemo sploh kaj doseči.

Izhod iz te nezdrave mreže moremo doseči samo v medsebojnem sporazumevanju in zblizjevanju. Kako naj dosežemo ugodno sožitje s Hrvati in Srbi, če niti Slovenci sami v svojem krogu tega ne znamo ustvariti, kako celo, če niti napredni Slovenci tega ne dosežemo in se med seboj cepimo in lomimo kopje drug proti drugemu, da nas medtem nasprotniki lahko bijejo po glavi?!

V čem je združitev?

Kakor hitro pa spoznamo, da nam je strnitev sil nujno in neobhodno potrebna, si moramo tudi biti na jasnem, kako je dosegljiva in v čem obstoja. Po našem odločnem

prepričanju prvenstveno v spoznanju, da smo Slovenci svojsko kmetška družabna tvorba. Poudarjamo svojsko! Pri nas namreč ni prostora za kak razredni ali celo hegemonistični agrarizem, ampak le za kmetstvo kot družabno-socialno pojmovanje, izvirajoče iz takega vrednotenja dela, ki daje kmetškemu delu gospodarsko in zlasti tudi etično prvenstvo. Kot taki smo Slovenci vsi kmetje in se moremo in moramo srečati in strniti edinole v močnem narodnem kmetškem gibanju, ki nam bo pripravilo pot in tla za vsedrjavno kmetško gibanje. V tem pa rešimo slovenstvo in jugoslovanstvo. Še več! Ne samo rešimo, ampak obe narodni vrednoti usposobimo za plodno sožitje in se tako približamo cilju za katerim stremimo. Izločimo ples več v mraku okrog luči in omogočimo prehod v jasno, v demokratično, resnično svobodno, kmetško Jugoslavijo.

Za kaj vse ni denarja?

Ali ste že kdaj razmišljali o tem, zakaj je za nekatere ustanove vedno dovolj denarja, medtem ko ga za druge dosledno manjka?

Le pogledjmo malo okrog sebe! Za ječe in kaznilnice nikjer na svetu ne manjka kreditov. Če je ena prenapolnjena, nastane po potrebi deset novih. In naj bo stiska še taka, za to je vedno denarja dovolj na razpolago!

Za parade in slavnosti je tudi povsod po svetu vedno dovolj denarja. Ali ste že slišali, da bi kdaj kje odpovedali kak banket, kako paradno ali kaj podobnega zato, ker je zmanjkalo denarja? Nikdar, nikoli in nikjer se to še ni zgodilo!

Tudi za volitve je vedno in povsod dovolj denarnih sredstev na razpolago. Kadar si kje stranke tako krčevito sežejo v lase, da ne vedo več ne naprej ne nazaj, gredo na volitve. In le pomislite, koliko to »vpraševanje ljudske volje« stane! Letaki in tisk sploh, ki se udinja raznim strankam, shodi, vožnje, bučne prireditve, agitatorji in »nagrade«, ki jim po domače rečemo maža ali šmir, to vse požre milijone! Po nekaterih državah je celo v navadi, da stranke po volitvah objavijo višino izdatkov za ta posel! In tedaj se pač marsikaka uboga para zavzame, odkod in kako toliko bogastva, ko on ne more niti do poštenega kruha in dostojne obleke!

Ste že kdaj opazovali, koliko denarja gre za misijone? Tudi tu se stekajo težki milijoni, nabrani navadno med najsiromašnejšimi. Po dinarjih si pritrjujejo ljudje od ust, da darujejo — Za kaj? Za čast božjo? Za zveličanje duš? Ne, ampak za imperializem velesil! Prav je te dni zapisala »Delavska politika«, ki pravi, da za misijonarjem pride takoj vojak in za njim kolonist, oba kot graditelja imperialne sile in moči dotične države, iz katere sta prišla. Če pa država, iz katere je misijonar, nima in iz kakršnih koli

razlogov ne more imeti kolonij, potem pač dela misijonar — čeprav morda nevede in nehote in celo v idealnem prepričanju, da se žrtvuje za božjo čast — le za kako tujo silo, ki morda celo stremi za tem, da bi tudi njegovo domovino poteptala v kolonijo.

Še mnogo takih primerov bi lahko našli, ko nikoli ne zmanjka denarja za potrebe prav dvomljive vrednosti, toda pogledjmo rajši, za katere krvavo potrebne reči denarja vedno in dosledno primanjkuje!

Za bolnice ga ni. Če leže po trije bolniki na dveh posteljah, če leže celo bolniki po tleh in po hodnikih, če jih morajo bolnice napol ozdravljene predčasno odpuščati, če se zaradi prenapoljenosti prostorov in preutrujenosti zdravnikov in strežniškega osebja pojavljajo po bolnišnicah, razni nevsečni pojavi, ki jih morajo ljudje plačevati z življenjem, tedaj odpravimo vse to s kratkim stavkom: Ni kreditov! Ni denarja!

Prav tako ni denarja za prosveto! Ne samo, da hirajo in životarijo beraško življenje višje šole in učni zavodi, tudi razmere v osnovnem šolstvu, ki je vendar temelj vsake prosvete, so take, da bi se človek razjokal kakor Jeremija nad Jeruzalemom. Premalo šol, premalo učnih moči, premalo učil in še brez števila drugih pomanjkljivosti postavlja prosvetno politiko v kaj čudno luč. In spet — ni denarja!

In za kaj še ni nikoli denarja? Za vse najvažnejše socialne potrebe podeželskega človeka: kmeta, bajtarja, dninarja, obrtnika, delavca in uradnika! On lahko trka in moleduje kjerkoli, zanj ostanejo vsa vrata zaprta. Blagohotno poslušanje in še blagohotnejše oblube, ki ne postanejo navadno nikoli resnica, to je vse, kar ti ljudje lahko dosežejo! Pri tem pa, pomislite ljudje, bi bilo vsem potrebam delovnega

človeka zadoščeno, če bi šel za socialne, gospodarske in kulturne potrebe tisti denar, ki je pri nas v 19 letih izginil v raznih aferah in sleparijah. Našička, Bodijeva, Feniksova afera in toliko drugih, ki imajo različna imena, a so si po svojem bistvu na las enake! Pred očmi vse javnosti brezvestni špekulantje in oderuhi krađejo ljudski denar in se maste na krvavih žuljih trpečih milijonov. Za eno samo vlačugo plača taka propalica eno noč več kakor imata kmet ali delavec na razpolago za vso družino po ves mesec?!

Ali čutite, ljudje, strahoto te kričeče krivice? Ali pa tudi pomislite, zakaj se tako godi in kako je sploh mogoče, da se kaj takega dogaja?

Vse te krivice, vse to strašno gorje je korobač, ki si ga sami pletemo, je plod naše lastne nesloge, brezbriznosti in nezavednosti.

Vse to je zato, ker javnega življenja ne urejajo tisti, ki mu dajejo svoj sok, svoje delo! Vse to je zato, ker kmeti še ni toliko

prebujen in prosvetljen, da bi sam vzel krmilo v roke in bi vodil barko javnega življenja po pošteni in varni poti skupnih interesov vse poštene človeške družbe!

Ali sedaj razumete, zakaj nam je kmetijsko gibanje tako nujno potrebno in kaj hočemo doseči z njim? Mi hočemo popoln preporod družbe, hočemo priboriti zmago pošteni in delu! Kajti šele tedaj, ko bo v vsej zakonodaji, v vseh javnih ukrepih in sploh v vsem poslovanju delu priznana popolna veljava, bo mogoče misliti na ozdravljenje.

Tega pa ne bo, dokler si ne pribori odločilne besede in odločilnega vpliva temelj vsega dela, mozek reda in steber družbe, to je kmet! Kdor torej hoče, da nam zasvitajo lepši dnevi, se bo z vsem srcem pridružil kmetijskemu gibanju in povsod deloval na to, da to gibanje objame vso našo državo kakor vse očiščujoč val!

V tem znamenju je naša bodočnost, v tem znamenju je naša rešitev, je vsa naša bodočnost!

„Domoljub“ in kmet

V zadnjem »Domoljubu« je neki duševni velikan napisal članek »o sposobnosti narodnih poslancev«, iz katerega pa končno izzveni velikanski apetit po poslanskih dnevnih in pa velika bol, ker iste sedaj prejemata med slovenskimi poslanci tudi dva kmeta.

Člankar v »Domoljubu«, katerega gospodje pišejo za kmeta, pravi, da poslancu ni niti treba vedeti, ali se krompir sadi spomladi ali v jeseni pa je vse eno dober kmetijski zastopnik.

V rajni Avstriji smo imeli okrajne glavarje, ki so dajali navodila, da morajo kmetje sejati več pšeničnega zdroba, ker je istega primanjkovalo za prehrano, ali Avstrija je propadla, ker so jo vodili in upravljali taki učenjaki. Ali želi »Domoljubov« člankar isto usodo tudi Jugoslaviji?

Da so sodelovali pri likvidaciji kmetijskih dolgov in pri zaščiti denarnih zavodov kmetje, da so bili upoštevani pri tej rešitvi nasveti praktičnih zadruharjev in gospodarjev, nikdar bi to vprašanje ne bilo rešeno na tako porazen način za vse naše gospodarstvo. Ta zaščita pomeni dejansko likvidacijo našega domačega kreditnega gospodarstva. Ta zaščita pomeni, da nam je splavalo po vodi delo več kot pol stoletja, ki v številkah izraženo predstavlja premoženje dveh in pol milijarde dinarjev.

Kaj pomeni to premoženje za tako mal narod, kakor smo Slovenci, more razumeti samo — slovenski človek, ne morda tisti, ki se ob polnem trebuhu trka na rejena slovenska prsa, ampak tisti, ki nad praznim želodcem čuti toplo slovensko srce.

Lahko je odrediti odpise dolgov, lahko je odrediti črtanje, toda kdo bo ta bremena nosil pri nas v združnem sestavu, kjer sta upnik in dolžnik ista neločljiva gospodarska skupnost.

Doživeli smo centralizacijo dolžnikov zunaj svoje srede. Odslej nismo več sami gospodarji, nismo več lastniki svoje zemlje, ampak le še najemniki in dolžniki P. A. B. Kako naj to dviga v narodu zaupanje, kako naj to koristi državi, kako naj to zlasti pospešuje plodno sožitje, ki je med nami nujno potrebno, o tem naj razmišljajo oni, ki so s tako lahkoto žrtvovali — dve in pol milijardi našega narodnega premoženja.

Pa pojdimo dalje. Pripravlja se državni in banovinski cestni fond, po čegar določilih bo plačal kmet, ki ima ob državnih in banovinskih cestah ležeče parcele, poleg dosedanjih davkov še posebne davščine. Vsak pastir pa ve, da so parcele ob javnih cestah in pa sadeži na istih izpostavljeni vsem mogočim nepravilnostim ter da je dohodek na tej zemlji vedno manjši kot drugod. Ali kmet bo plačal

zato večje davščine, ker gospoda dela na teh uredbah. Morda tudi taki, ki ne vedo ali se krompir sadi spomladi ali v jeseni. In takih primerov bi lahko našli še mnogo.

Dragi kmetijski tovariši! Koliko časa se boste še pustili farbati od takih laži prijateljev, kakor je »Domoljubov« člankar? Vaš stanovski ponos, vaša stanovska zavest, vaša ljubezen do lastne grude vam narekujejo, da pokažete vrata takim lažiprijateljem in takim

časopisom, ki tako podlo in sramotilno pišejo o vsem, kar je kmetijskega. **Kake pa imaš, dragi kmetijski tovariši, ti še pravice in opravke? Moliš, hodiš za procesijo, vpiješ živijo in plačuješ davke, vse drugo pa že gospodje opravijo ali vsaj radi bi opravili mesto tebe!** Zato strnite vrste, dragi kmetijski tovariši, da pošljemo pri bodočih volitvah v parlament ne samo dva kmeta, temveč vsaj deset.

Člankar dalje našteva velike gospodarstvenike in umstvenike, ali mora segati le po ranjkih. Edini dve svetli zvezdi na sedanjem jeruzalemskem nebu sta po mnenju člankarja učitelj Erjavec in dr. Jure Koc, kateremu pa tudi jaz ne odrekam velikih »državniških sposobnosti«, odkar sem čital v »Slovcu« njegov duhovit članek o jeenesarskih poslancih.

O sposobnosti bivših SLS poslancev bi se dalo marsikaj napisati. Saj njim ni bilo treba nobenega znanja in nobene sposobnosti po zahtevu »Domoljubovega« člankarja, temveč je bilo dovolj, da so na povelje dvigali roke ali glasovali za ali proti.

Kar se tiče mojega dela za časa mojega poslančevanja, naj se pa člankar zanima po ljubljanskem srezu, pa bo lahko ugotovil, koliko vodovodov, mostov, potov, melioracij in drugih prekoristnih naprav za kmeta je bilo izvršenih na mojo intervencijo in po mojem prizadevanju, za katere je pa ljudstvo moje velesposobne predhodnike desetletja zaman prosilo.

Koman Albin,
narodni poslanec

Nekaj pametnih predlogov Glavne združne zveze

V četrtek 24. junija se je vršila v Beogradu seja širšega upravnega odbora Glavne združne zveze pod predsedstvom ministra brez portfelja Voje Djordjevića. Seje so se udeležili zastopniki vseh 19 včlanjenih združnih zvez. Resolucije, ki so bile soglasno sprejete vsebujejo poleg že znanega stališča v polemiki s trgovinskimi zbornicami naslednje glavne točke:

1. Glavna združna zveza je kot članica mednarodne kmetijske komisije v Parizu sprejela tudi letos pobudo za propagando mednarodnega kmetijskega kongresa v Haagu. Ustanovil se je nacionalni odbor, za kongres sam pa so izdelali devet referatov. Glavna združna zveza o poslala na kongres svojega delegata, da bo tolmač našega združništva ter opazovalca tega kongresa.

2. Zaradi ugleda združnega imena in koristi združništva samega je Glavna združna zveza ukrenila vse potrebno proti anomalijam, ki se zadnje čase pojavljajo. Tako so časopisni oglasi zadnje čase omenjali neko prvo jugoslovansko gospodarsko združno v Beogradu, ki baje išče 9 ravnateljev, 377 zastopnikov, enega pooblaščenega inženjerja, 10 tajnikov, 10 blagajnikov, 10 knjigovodij itd. itd. Ugotovilo se je, da se takšne zveze ustanavljajo iz spekulativnih nagibov in z namenom, da kompromitirajo naše združništvo. Glavna združna zveza naglašja, da nima nikake zveze z organizacijami, ki se pojavljajo pod imeni »Osrednja zveza jugoslovanskih kmetijskih in gospodarskih združenj«, »Prva jugoslovanska gospodarska združenja v Beogradu« itd.

3. Petnajsti mednarodni združni kongres bo v Parizu od 6. do 9. septembra t. l. V tej mednarodni zvezi je včlanjenih 38 držav s 70 milij. 500.000 združnikov, organiziranih v 120 tisoč združenj. Glavna združna zveza je sklenila, da se v čim večjem številu udeleži tega kongresa v Parizu.

4. Glede Prizada so na večerajšnji seji širšega upravnega odbora Glavne združne zveze prečitali poročilo, ki pravi: Privilegirana druž-

ba za izvoz je zadnje čase vršila svoje poslovanje večjih del z majhnim številom favoriziranih tvrdk. Prizad je bil ustanovljen zaradi organizacije nacionalnih izvoznih in močnih žitnih združenj, zaradi zaščite malega kmeta in z jamčenja prave cene. Kakor se zdi, pa ta načela zadnja leta sploh ne pridejo do veljave. Iz teh razlogov se ustvarja spekulacija v breme pridelovalcev in državne blagajne. To se je zgodilo v zvezi s Prizadovimi določbami za odkup žita pri velikih najlogih itd. Zato je Glavna združna zveza sklenila poslati na pristojno mesto vloge, v katerih bo zahtevala: da je potrebno preurediti Prizad in ponovno spraviti v upravni odbor tudi zastopnike združnikov in izvoznikov in da je treba pripraviti načrt za večjo intervencijo in zaščito malih pridelovalcev pri odkupu žita in raznih živil, posebno pšenice, tako da se poslovanje ne raztegne samo na določene kraje z najboljšo pšenico, temveč na vse kraje, ne glede na vrsto in kakovost.

5. Treba je doseči poseben sporazum z združenji, združnimi zvezami in jim poveriti odkup živil. Zagotoviti je treba denarna sredstva v ta namen z dajanjem direktnih kreditov na odkupljeno pšenico, spravljeno v združnih skladiščih in tako ustaviti prvi val ponudbe, ki povzroča padec cen. Omogočiti je treba najmanjšim pridelovalcem, da dobe popolno tržno ceno.

6. Glavna združna zveza pozdravlja ustanovitev osrednjega odbora gospodarskih organizacij za izvoz živine in mesnih izdelkov, prepričana, da bo njeno delo koristilo vsakemu pridelovalcu, kmetu in združnim ustanovam ter vsemu našemu narodnemu gospodarstvu.

Ko prečitata Kmeti list, dajte ga lepo v žep in pokažite ga sosedu. Opozorite ga na važnejše članke, ki so pisani v duhu kmetijskega pokreta. Ne bo vam treba tega ponoviti trikrat, pa boste imeli pridobljenega novega naročnika za prihodnje leto.

Doma in drugod

Zemljoradniki

ki so se v nedeljo, dne 20. junija zbrali v Sarajevu, da bi se tam posvetovali o zahtevah dr. Mačka po preureditvi države in o resoluciji, ki so jo sprejeli Davidovičevi prijatelji, s katero so se poskušali približati stališču zagrebške opozicije, so se razdvojili v dva tabora. Enega vodi dr. Dragoljub Jovanović. Ta v celoti sprejema zahteve dr. Mačka. Drugo grupo vodi stari Joca Jovanović, ki se sarajevskega posvetovanja ni udeležil. Ta grupa zemljoradnikov pa se zavzema za nedeljivo Jugoslavijo in unitaristično notranjo ureditev, to se pravi za dosedanjo ustavo in po njej osnovane banovine.

Prav posebno so protestirali proti ukinitvi vrbaske banovine zemljoradniški zaupniki iz teh krajev.

O preimenovanju »Saveza zemljoradnikov v »Srbsko zemljoradniško stranko« na konferenci niso razpravljali in je bila tozadevna točka odstavljena z dnevnega reda.

Iz tega se da sklepati, da čakajo tudi zemljoradniki na čas, ko se bo moglo pričeti z organizacijo vsedržavnega kmetijskega pokreta, ki ga bodo tvorili slovenski, hrvaški in srbski kmetje.

Dokler pa postavlja bivša Hrvatska seljačka stranka v prvo vrsto hrvatske nacionalne zahteve in vsled tega odklanja vsedržavni kmetijski pokret, tako dolgo ni misliti na ustanovitev kakega takega gibanja.

Dr. Čubrilovič

voditelj bosanskih zemljoradnikov in pripadnik grupe Joca Jovanovića je po sarajevski konferenci odpotoval v Zagreb. Tam se je sestel s samostojnim demokratom Vilderjem, nato pa odpotoval v Kupinec k dr. Mačku, da mu poroča o sklepih v Sarajevu in o stanju zemljoradniškega gibanja v Bosni.

Stevan Ćirić

predsednik Narodne skupščine, se je mudil nekaj dni v Rogaški Slatini in tam prisostvoval šahovskemu turnirju. Pretekli petek se je g. Ćirić vrnil v Beograd.

Narodna skupščina

je bila sklicana za 29. junija in bo zasedala kakih deset dni. Razpravljalo se bo o ribarskem in združnem zakonu ter o zakonu o prekrških. Poleg tega bo narodna skupščina obravnavala tudi predlog odbora za prošnje in pritožbe, da se prosilcem naklonijo stalne mesečne podpore.

Parlamentarni klub

narodnih poslancev JNS je imel svojo sejo v ponedeljek 28. junija.

Spominske plošče

blagopokojnemu kralju Aleksandru I. je preteklo nedeljo vzdala Narodna odbrana na osnovni šoli na Barju in na Grabnu. Lepim svečanostim so prisostvovali sokolske organizacije, vojni dobrovoljci in druga narodna društva.

Sokolske prireditve

so danes najlepše nacionalne in patriotske manifestacije. Prireditve so povsod nad vsako pričakovanje lepo obiskane. Cim huji so napadi na »Sokolac«, tem bolj se naš narod oklepa te viteške organizacije. Podzavestno čuti v njej jamstvo za nacionalno svobodo in najtrdnjšo oporo narodnega in državnega edinstva, ki more zagotoviti lepšo bodočnost in srečo tudi Slovecem v Jugoslaviji. Borbo proti »Sokolac« so naperili vsi oni činitelji, ki so dolgo vrsto let držali naš narod v suženjstvu tujih in Slovanom sovražnih idej.

Hočemo nacionalno in kmetško Jugoslavijo

je izjavil v svojem govoru bivši predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić na velikem manifestacijskem zboru JNS v Sarajevu dne 20. junija, katerega se je udeležilo preko 10.000 kmetškega naroda.

Peter Živković pa je na tem zborovanju povdaruil, da more le vodenje stalne jugoslovanske politike enakosti in pravičnosti, vzvišena nad vsemi malimi strankarskimi interesi, stvoriti sigurne in trajne možnosti skupnega sodelovanja pri javnih poslih, tako da se bodo Srbi, Hrvati in Slovenci čutili popolnoma enakopravni državljani v svoji skupni domovini.

Interpelacija

o dogodkih, ki so se izvršili v Sloveniji ob priliki prihoda g. Petra Živkovića v Ljubljano, je vložil narodni poslanec Milan Mravlje na predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinovića. Za interpelacijo je zahteval nujnost.

Bivšemu predsedniku Mednarodnega urada za delo, Albertu Thomasu, so postavili v Ženevi tak spomenik.

Enoten narod

Bog ve, kako so gospodje, ki organizirajo »slovenske fante«, zadovoljni z izjavami svojega ministra g. Djure Jankovića. V Beogradu je namreč imenovani na poslavni obletnice sedanjega režima povedal tudi tole:

»Nad vsem tem stoji težnja nas vseh, da ob spoštovanju lepih vrlin prošlosti združimo vse te naše posebnosti v enoten jugoslovanski tip, da na ta način stvorimo eden, enoten, nemajhen nacionalni občutek in da na ozemlju Jugoslavije stvorimo eden, enoten jugoslovanski narod.«

Federalistom je povedal pa tole:

»Naša stranka je nasprotnica federacije, ker bi oslabila Jugoslavijo, mi pa hočemo politiko, ki naj Jugoslavijo okrepi. To pa se more doseči samo z unitaristično urejeno državo.«

Po vsem tem lahko pričakujemo, da bomo v kratkem videli vse »slovenske fante« v prvih vrstah Sokola, vse kmete iz »Kmečke zveze« pa v našem kmetškem gibanju, ki hoče ustvariti enotno pravico dela in poštenja v vsej državi. Počakali bomo samo še, da slovenski listi iz okvira Jugoslovanske radikalne zajednice objavijo vsaj najvažnejše načelne izjave svojega ministra, potem pa lahko sedemo pod lipo in v »bratskem zagrljaju« ugotovimo, kdo prav za prav dela po programu teh in takih: tisti, ki v

Beogradu slavnostno podaja take načelne izjave, ali tisti, ki v Ljubljani vztrajno pišejo drugačne načelne izjave. Nemara bo pa najbolj prav tista ribniška modrost, ki ga je obhajala ob zelju.

Zadrugarji zborujejo

V Ljubljani so zborovali predstavniki in odposlanci Zveze nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev kraljevine Jugoslavije.

Razprave na kongresu so bile ves čas prav živahne in so se delegatje v vseh odsekih z veliko vneto udeleževali debat.

Na praznik sv. Petra in Pavla zvečer so se delegatje udeležili slavnostne predstave »Prodane neveste« v opernem gledališču.

Kongres se še nadaljuje, po vseh dosedanjih razgovorih pa je jasno, da bodo kongresisti zaključili svoja zborovanja z najlepšimi uspehi.

Dr. Milan Gavrilović

eden izmed voditeljev srbskih zemljoradnikov, si na vso moč prizadeva, da bi prišlo vsaj v najosnovnejših potezah do sporazuma med beograjsko in zagrebško združeno opozicijo. V to svrhu obiskuje dr. Mačka takrat, kadar so že vsi upi zgubljeni in vse medsebojne vezi potrgane.

Dr. Maček je dal koncem maja poročevalcu nekega angleškega lista izjavo, ki se tiče zahtev b. HSS glede notranje ureditve države. Zaradi te izjave je bila beograjska združena opozicija zaprepaščena. Posamezni prvaki so izjavljali, da na Mačkove zahteve nikdar ne morejo pristati. Zlasti je Mačkove izjave odklonil glavni odbor bivše radikalne stranke.

Ko je Davidović s svojo resolucijo pristal na federativno ureditev države po načelu treh neodvisnih narodov, so se odnošaji med beograjsko združeno opozicijo zelo poslabšali in radikalni so tudi demokratsko resolucijo odklonili.

V takem obupnem položaju je prihitel v Zagreb dr. Milan Gavrilović in predlagal dr. Mačku novo formulo za sporazum in ureditev države.

Prepričani smo, da bo tudi Gavrilovićevo predloge zadela ista usoda kot Davidovićevo resolucijo. Združena opozicija se ni mogla v sedmih letih sporazumeti v nobeni točki in tudi za bodoče ne nudi nobenega upanja za kak skupen političen program.

Na lasno prošnjo

Kakor poroča »Slovenec«, se sedanji prosvetni referent za slovensko ljudsko šolstvo učitelj in okrajni šolski nadzornik Fran Erjavec vrača v Ljubljano na svoje službeno mesto na lastno prošnjo.

»Slovenec« je posvetil ob tej priliki svojemu varovancu cel članek, v katerem slavi njegove zasluge. To je lepo. Prepričani smo, da bo stanovsko glasilo slovenskega učiteljstva »Učiteljski Tovariš« — poklonilo stanovskemu tovarišu celo himno in da bodo ta slavospev s skupnimi naperi zložili vsi tisti slovenski učitelji in učiteljice, ki jih je gospod Erjavec kot prosvetni referent s svojim delovanjem osrečil.

Nemška borba z Vatikanom

Zadnje čase se v Rimu širijo govorice, da namerava papež Hitlerja izključiti iz rimske katoliške cerkve.

Vatikanski krogi sami te vesti označujejo kot izmišljene. Vatikan namreč ne namerava storiti ničesar, kar bi Nemčiji lahko dalo povod za odpoved konkordata. V vseh spornih vprašanjih hoče Vatikan ostati v okviru diplomatskega delovanja.

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zarj lasten dobro urejevan teden, ta vsi tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listu novih naročnikov.

Kaj se godi po svetu

V svetovni politiki je bil ta teden poln važnih dogodkov.

V Franciji

je senat strmoglavil vlado Leona Bluma, vendar ni zaradi tega pričakovati v francoski politiki bistvenih sprememb. Novo vlado je sestavil Camille Chautemps, radikalni socialist, podpredsedstvo pa je v njej prevzel dosedanji predsednik Blum. Tudi ostala sestava je taka, da bo to zopet vlada ljudske fronte. Ze okolnost, da je Blum v novi vladi podpredsednik, dovolj opravičuje domnevo, da se sedanja vlada ne bo odmaknila od nobene bistvene zahteve prve vlade ljudske fronte, ker se tudi v to skupino spadajoče stranke ob novi porazdelitvi niso v ničemer odpovedale svojim programom.

V Španiji

in okrog nje nastaja vedno večja zapletenost in zamotanost. Zaradi pripetljaja, ki ga omenjamo na drugem mestu, bosta odslej izvajali nadzor-

Sladkowski, predsednik poljske vlade, ki je hotel podati ostavko v protest proti postopanju krakovskega nadškofa.

stvo v španskih vodah Anglija in Francija sami. Trenutno je sičér izbruh nove vojne prepreden, nevarnost pa še ni odstranjena. Nemške vojne ladje so se umaknile v portugalska in tista španska pristanišča, ki so v oblasti generala Franca. Iz Berlina poročajo, da bo namreč Nemčija odslej na lastno pest izvajala kontrolo v španskih vodah. Prav v tem pa tiči največja nevarnost za nove zapletljaje in spore.

Da ni že sedaj prišlo do hujšega, se je treba zahvaliti razdvojenosti v nemških odločujočih krogih. Nemški poslanik v Londonu Ribbentrop je hotel čez drn in strn, čemur sta se pa upirala minister Neurath in vojni minister maršal Blomberg. Naziranjtu teh dveh se je pridružil tudi Hitler sam in tako je bila prepredena nova vojna!

V primeru namreč, da bi Nemčija sama iskala zadoščenja v Španiji, bi neizbežno prišlo do vojne med Nemčijo na eni ter Francijo in Anglijo na drugi strani.

Posebno je važno, da se je francoskemu in angleškemu svarilu tudi

Amerika

pridružila in tako po dolgem času zopet odločilno posegla v evropsko politiko. Angleški, francoski in ameriški poslaniki so namreč izročili nemški vladi note svojih vlad, ki naglašajo, da bosta Francija in Anglija znali varovati svoje interese, če bi se hoteli Nemčija in Italija neposredno vmešati v špansko državljansko vojno, da bi omajali ravnovesje sil v Sredozemskem morju.

V Rusiji

so baje prišli na sled novi zaroti proti Stalinu. Ognjišče je po teh poročilih bilo v Ukrajini, kjer so zarotniki nameravali strmoglaviti sovjetski režim.

Radi tega odkritja je bilo aretiranih mnogo vodilnih osebnosti v Kijevu in Harkovu. Če niso poročila pretirana, je bilo samo v teh dveh mestih aretiranih kakih tisoč ljudi.

Razen tega so prijeli ravnatelje nekaterih velikih tovarn v Jaroslavu in Leningradu. Osumljeni so sabotaže.

Tudi v Beli Rusiji in na Uralu so oblasti zaprle več vodilnih ljudi ruske industrije. Vsi so osumljeni sabotaže in so baje hoteli s tem svojim ravnanjem vzbuditi nezadovoljstvo med delavstvom.

Na Poljskem

je pred kratkim izbruhnila kaj svojevrstna in nenavadna afera, ki je razburila vso javnost.

Ko je namreč pred leti umrl maršal Pilsudski, so hoteli krsto z njegovim truplom položiti v grobnico poljskih kraljev v krakovski stolnici. Tej zahtevi se je že tedaj uprl krakovski nadškof kardinal Sapieha. Zato so krsto začasno položili v tako zvano Leopoldovo grobnico. Sedaj pa je kardinal dal krsto kar na svojo pest prenesti v tako zvano »grobnico srebrnega zvona«, ki niti ni primerno urejena.

Ta samovoljni nadškofov korak je vzbudil po vsej državi val silnega ogorčenja. Predsednik poljske vlade je v znak protesta celo podal ostavko, ki pa je predsednik republike ni sprejel.

Zlasti so ogorčeni bivši bojevniki. Predsednik poljske literarne akademije zahteva celo, naj oblast zemeljske ostanke pokojnega maršala vojaško zastraži, kardinala pa zapre, ker se ni hotel pokoriti volji predsednika republike.

Češki listi pravijo, da je treba ozadje te afere iskati v bližnjem obisku romunskega kralja Karola. On je pravoslavne vere, a bi se moral

Slika po »Jutrno«

Dva člana ruske letalske odprave, ki je s svojim poletom čez severni tečaj začudila ves svet. Na levi konstruktor letala »A. N. T. 25« Topolov, a poleg njega pilot Bajdukov.

udeležiti počastitve Pilsudskega v katoliški katedrali. Kardinal pa nikakor ni hotel dopustiti, da bi pravoslaven človek prisostvoval obredom v katoliški cerkvi.

Nemški krogi zopet trdijo, da pomeni kardinalov korak premišljeno kretanje katoliške cerkve proti sedanjim vladnim krogom na Poljskem. Katoliška cerkev na Poljskem se dobro zaveda, da je vladajoči tabor zelo maloštevilen in da je v taboru protivladne opozicije ogromna večina poljskega naroda. Zato se je njen predstavnik

namenoma postavil po robu želji prezidenta poljske republike, da s tem pokaže narodu, da je ravno katoliška cerkev tista, ki ima dovolj smelosti se spustiti v odkrito borbo z režimom, proti kateremu vsa, čeprav tako številna opozicija nima poguma odkrito nastopiti.

Tako namreč presoja hitlerjevski tisk v Nemčiji ta dogodek.

Katero gledanje in tolmačenje je pravilno, je težko reči. Bržkone bo na vsakem nekaj resnice. Vsekakor je značilno, da je poljska vlada izključila kardinala Sapieho od udeležbe pri vseh svečanostih o priliki obiska romunskega kralja.

Upor v Turčiji

V pokrajini Darsim v Turčiji je izbruhnila ustaja Kurdov.

V uporniško ozemlje je morala Turčija poslati armado 25.000 mož.

Poročila pravijo, da je v bojih na strani upornih Kurdov doslej padlo 7000 ljudi, vmes

Senator Joseph Cailaux, ki je s svojo kritiko zahtevanih finančnih pooblastil v francoskem senatu povzročil padee Blumove vlade.

tudi mnogo žena in otrok. Večinoma so to žrtve letalskih napadov.

Tudi turška redna vojska je utrpela občutne izgube. Padlo je že nad 100 vojakov in to večinoma v borbah na nož. Kurdi so sestrelili že tudi več turških bombnih letal.

Kako se upor razvija v podrobnostih, ni mogoče izvedeti, ker Turčija o borbah s Kurdi ne pusti dati v javnost nobenega poročila.

Nemška domišljavost

Kako daleč so zopet zagazili Nemci v svoji domišljavosti, priča pisanje nemških listov v zadnjem času. Kakor nekdanj pred vojno, tako mislijo Nemci tudi sedaj, da se ves svet suče samo okrog njih in da vse izvira samo iz njih.

Proti Češkoslovaški so ponovili v zadnjem času gonjo, ki z malimi presledki traja že dolgo. Ker jim je zmanjkalo že vsega drugega, so poklicali na pomoč svoje znanstvenike, ki morajo sedaj dokazovati, da je češka himna — nemškega izvora in toraj nemška last.

Ta trditev je sama na sebi smešna, postane pa naravnost bedasta, če človek pomisli, kako so Čehi muzikalični. Njihovi glasbeniki delujejo prav na vseh kontinentih naše oble. Zato jim pač za svojo himno nikamor ni treba hoditi na posodo. Saj vendar od bogastva, ki ga imajo, že drugim dajejo. In tudi Nemci sami so v glasbi že marsikaj dobili od — Čehov.

ZAHVALA

O priliki poroke g. Alojzija Indiharja, nadzornika signalov v Bogojevem z gđ. Malko Ažman, posestnikovo hčerko in šiviljo v Hrašah, je prejela uprava Ljudske šole v Lescah mesto fantovske odkupnine v dar 300 dinarjev za revne učence. Uprava Ljudske šole se novoporočencema v imenu učencev za ta velikodušni dar, za iskreno in pravilno pojmovanje važnosti, ki jo v narodni kulturi zavzema prosveta, in za vso naklonjenost najlepše zahvaljuje.

Lesce, 12. junija 1937.

Rudolf Knez, šol. upravitelj.

Zakaj joka otrok?

Modra soseda meni:

„Vse matere bi morale vedeti: Schichtovo milo „Jelen“ pere temeljito in je vendar tako blago!“

Sola in naše občine

Slovenski kmetje smo si v zadnjih šestdesetih letih zgradili skoro v vseh krajih šolska poslopja, da lahko obiskuje vsa naša šoloobvezna mladina šolo in tako dobi osnovno izobrazbo. Občine so za ljudsko prosveto žrtvovala velike vsote, ki so najbolj naložene, ker služijo narodni izobrazbi. V letih krize so spoznali vsi sloji, da je edino višja izobrazba prava pomoč vsakomur v življenjskem boju. Šolski obisk je skoraj povsod dober, le nevednost ali malomarnost nekaterih staršev je vzrok, da ne pošiljajo otrok v šolo. So primeri, da otroci res ne morejo v šolo, ker nimajo obleke in obutve, posebno v zimskem času.

Poleg izdatkov za obleko in hrano šoloobiskujočih otrok imajo starši velike izdatke za knjige in zvezke. Iz mnogih krajev imamo poročila, da starši ne morejo kupiti vse leto otrokom najpotrebnejših učnih pripomočkov, ker še za sol nimajo. Kako naj se otrok nauči čitati in pisati, ako nima ne knjig ne zvezkov!

Šolske knjige so gotovo predrage, prav tako tudi zvezki; zato so ti izdatki roditeljem težko breme, saj moramo računati na leto na otroka 50—100 dinarjev za knjige in zvezek. Za prav siromašne otroke prispevajo sedaj krajevni šolski odbori in banovina za nakup knjig, vendar je ves način podpiranja pomanjkljiv in nesistematičen.

Prizadevati si moramo, da se knjige pocenijo in da vsak otrok dobi brezplačno vse šolske knjige in zvezke v šoli, in sicer iz naslednjih razlogov:

I. Ako banovina prevzame zalaganje in razpošiljanje knjig in zvezkov, se pocenijo s tem, da se izloči zasebno izkoriščanje posredovalcev pri zalaganju in razprodaji, kar bi znašalo že 25% do 50% pri cenah.

II. Vsak otrok bi dobil v začetku šolskega leta vse knjige in zvezke in bi s tem odpadle mnoge ovire pri rednem pouku.

III. Starši bi ne imeli skrbi, katere knjige in zvezke naj kupijo in kje. Za imovite roditelje pa je vse enako, ali plačajo tisto vsoto pri davkih ali pri knjigah.

IV. Siromašni starši bi bili razbremenjeni težke skrbi, kje dobiti denar, ki ga še za obleko in prehrano številnih otrok nimajo. Največji davkoplačevalci, tovarne, podjetja nimajo otrok; tuji veleposestniki, če jih tudi imajo, jih ne pošiljajo v naše šole; zato je povsem socialno pravično, da se pritegnejo k podpiranju šol z davčinami in s tem pomagajo tudi siromašnim staršem.

V. Najbolj pomembna pa je vzgojna stran te akcije, in sicer v tem: otrok naj vsaj v šoli čuti, da so vsi učenci med seboj enaki, da ni zapostavljenih, da ne čuti vsak dan razločka med siromašnimi in premožnimi. To je velika naloga

socialne vzgoje, ki naj bi bila posebno pri srcu imovitejšim slojem.

Iz navedenih razlogov naj krajevni šolski odbori, ki so po novih uredbah razbremenjeni vseh izdatkov za vzdrževanje šol, za stanarino učiteljem in katehetskimi nagrad, ker je prevzela ta bremena banovina, vstavijo v nove proračune, ki jih sedaj sestavljajo, znesek za učne knjige in zvezke učencem v taki višini, da dobe vsi učenci vse šolske knjige in zvezke brezplačno.

25% vsote, ki je za to potrebna, že sedaj nosi banovina.

Nekatere občine, ki posebno skrbijo za šolo, so to imele že do sedaj; potrebno pa je, da vsi krajevni šolski odbori sprejmejo to načelo.

Proti temu, da občine skrbijo za učne pripomočke vsej šolski mladini, gotovo ne bo imel noben socialno čuteč človek pomislekov.

Da banovina prevzame zalaganje in razpošiljanje učnih knjig ni nobenih ovir, ker deloma že sedaj vrši to nalogo; zvezke pa tako zalaga država.

»Sola in domc.«

Kmetijske zbornice

V nedeljo, dne 27. junija t. l. so se vršile pod znanimi okolnostmi volitve v Kmetijsko zbornico. Postavljenih je bilo baje 29 kandidatnih list. Volilnih upravičencev je bilo okrog 1250. Volitev pa se je udeležilo le okrog 1000 volilcev. Za svetovalce in njih namestnike so bili izvoljeni sledeči:

1. Brežice: Bogovič Alojzij, Loče, nam. Cerjak Janez, Pesje.
2. Celje: Turnšek Pongrac, Breg, nam. Rebov Martin, Cret.
3. Črnomelj: Nemanič Josip, Želebej, namestnik Grahek Janez, Petrova vas.
4. Dolnja Lendava: Lebar Jožef, Kapca, nam. Horvat Anton, Žižki.
5. Dravograd: Kotnik Beno, Podkraj, nam. Dobnik Aleš, Sv. Primož.
6. Gornji grad: Steblovnik Martin, Šmartno ob Paki, nam. Tesovnik Josip, Savina 47.
7. Kamnik: Štrcin Janez, Kaplja vas, nam. Poznič Jože, Gradišče.
8. Kočevje: Rigler Ivan, Praproče, nam. Marolt Franc, Breg.
9. Konjice: Kuk Anton, Zg. Pristova, nam. Orož Jurij, Zreče.
10. Kranj: Brodar Janez, Hrastje, nam. Ovsenik Janez, Predoslje.
11. Krško: Marinšek Anton, Župeča vas, namestnik Vide Franc, Zvalovo.
12. Laško: Deželak Matevž, Lože, nam. Orožen Martin, Turje.
13. Litija: Pevec Ignacij, Št. Vid pri Stični, nam. Strman Alojzij, Kostrevnica.
14. Ljutomer: Rajh Jakob, Ljutomer, nam. Vrečar Ciril, Ščavnica.
15. Ljubljana: Kržmanc Anton, Bevke, nam. Keber Ivan, Dev. Mar. v Polju.
16. Logatec: Potočnik Ivan, Dobračeva, nam. Lovko Janez, Cerknica.
17. Maribor desni breg: Koban Franc, Zg. Polskava, nam. Marin Peter, Limbuš.
18. Maribor levi breg: Špindler Jože, Sv. Ana v Slov. gor., nam. Šparl Franc, Jarenina.
19. Murska Sobota: Kühr Stefan, M. Sobota, nam. Žižko Janez.
20. Novo mesto: Brule Franc, Hrušica, nam. Pust Jože, Vrh.
21. Ptuj: Prelog Franc, Zagojčiči, nam. Štamberger Janko, Središče ob Dravi.
22. Radovljica: Jan Jakob, Podhom, nam. Rozman Jakob, Boh. Bistrica.
23. Slovenjgradec: Sevcnikar Stanko, Zabrdo, p. Velenje, nam. Hribernik Franc, Legen.
24. Škofja Loka: Megušar Matija, Selca nad Škofjo Loko, nam. Kalan Matevž, Pevno pri Škofji Loki.
25. Šmarje pri Jelšah: Turk Ivan, Belo, p. Šmartno pri Jelšah, nam. Počivavšek Josip.

- Volitve so se izvršile, ne vemo iz kakega razloga, skoraj brez interesa širših plasti kmetijskega prebivalstva.

Sprejem v železniško obrtno šolo

V obrtne šole pri glavnih železniških delavnicah bo sprejetih za šolsko leto 1937/38. 220 novih učencev za izučitev ključavničarske, strugarske, kovaške, kotlarske, sedlarske, elektriške, pleskarske, modelarske, tapetniške in livarske obrti, in sicer po 40 učencev v delavnicah v Nišu, Zagrebu, Mariboru in Sarajevu, po 30 pa v delavnicah v Petrovemgradu in Smederevu. Šolanje traja štiri leta in obsega praktičen in teoretičen pouk. Te obrtne šole so izenačene z nepopolnimi srednjimi šolami. Med šolanjem dobijo učenci vsak dan 12 dinarjev dnevnice v prvem in drugem letu, 14 v tretjem letu in 16 v četrtem letu. Za stanovanje, hrano in obleko morajo skrbeti starši, odnosno skrbniki učencev. Prošnje z dokumenti o državljanstvu, zdravju, starosti, dovršeni šoli, vedenju in odobritev in obvezno izjavo staršev, oziroma skrbnikov, naj se dostavijo upravi delavnice, pri kateri želi kandidati, da bi bil sprejet za izučitev obrti. Prošnje se imajo poslati najkasneje do 1. avgusta. — Kmetijski fantje, potrudite se!

Mladina na vasi

Delu in naredu zmago!

Slovenska vas se v svoji mladini vedno bolj veselo in zmagoslavno drami. Prvi napor so zdavnaj premagani, sence mlačnosti in nezaupanja se vedno bolj umikajo svetlobi, ki žari po naši zemlji iz borbene zavednosti kmetske mladine, organizirane v Zvezi kmet-skih fantov in deklet po njenih društvi.

Bilo je treba prebiti mnogo ledu in pre-magati marsikak trd predsodek. To delo je danes opravljeno. Kmetska mladina in z njo vsa slovenska vas ve, da kmetsko delo ni sra-motno, in poniževalno in hlapčevsko, ampak vzvišeno in ponosno, ker je stržen vsega dela in vsega življenja sploh.

To spoznanje, ki mu je kmetska mladina s svojim pogumom in odločnostjo priborila zmago in veljavo, je za našo vas, za ves po-deželski življenjski in za celotno kmetsko gibanje dragocen in neusahljiv vir moči in samo-zavesti. Iz njega črpamo in bomo črpali ved-no odločnejšo voljo po enakopravnosti kmet-skega življa, po resnični osvoboditvi, ki ne obstoja v besedah, ampak v tem, da človek ob svojem delu lahko živi pošteno, človeka vredno življenje.

Ko prireja naša kmetska mladina svoje delovne tekme, je zato vsaka taka prireditve več kot veselica, več kot razvedrilo, več kot sama telovadba! Taka prireditve pomeni klic po enakosti, klic po priznanju, klic po svo-bodi, ki jo da v resnici samo ustvarjajoče delo.

Kmetske množice ta klic razumejo in ga sprejemajo za svojega. Naj se reakcija še ta-ko trudi, da bi te prireditve zaskutila, ji to ne uspe in ji ne

bo nikoli več uspelo.

Nekateri skušajo s smešenjem. Toda kdo naj verjame zasmehu, če ve, da iz kmetskega dela nastaja kruh, brez katerega nihče ne more živeti?! Poleg tega pa je to delo za nas Slovane značilno narodno delo. Že v prvi do-bi, ko smo se pojavili v zgodovini, smo nasto-pili kot poljedelci, kot kmetje s svojo lastno kmetsko kulturo in s čisto svojsko socialno ureditvijo družbe — z zadrugo. Vprav kmet-sko delo in kmetski način življenja je naše davne pradede usposabljal za to, da celo na prvotni nizki stopnji civilizacije niso nasto-pali v čredah, jatah in trumah, kakor mnogi drugi narodi, ki bi nas danes radi gledali zviška in pokroviteljsko! Že tedaj smo imeli vi-soko socialno-družabno obliko — zadrugo! In če vemo, da nosi vprav kmetsko delo glavno zaslugo za to našo višino, naj ga pustimo smešiti?! Nikdar in nikoli!

Slovan je sprejemal gosta s plodom kmet-skega dela, s kruhom in soljo! Pri mnogih slovanskih vajah se je ta šega ohranila do danes in tudi slovenski kmet prinese gostu najprej — kruha na mizo! Vidimo torej, da je naše delo povezano z našo bitnostjo, z našim mišljenjem in pojmovanjem, z vsem našim čustvovanjem in gledanjem na svet. To je naša narodna dediščina, to je naša svetinja! Zato smešenje ne more škodovati kmetski misli, ampak le tistim redkim zaslep-ljencem in slabičem, ki so tako izgubili hr-btenico, da so pripravljani pljuvati v lastno skledo.

Drugi skušajo naše delo ponižati s trdit-vijo, da onečašča praznik! Ali ste kdaj po-mislili, kako iz trte izvita je ta trditev?

Na nedeljo in praznik dela na stotisoče delavcev po raznih industrijah in prometnih ustanovah! Vlaki, ladje, avtomobili, ki pre-važajo svete in nesvete, brezverne in verne vseh mogočih veroizpovedi, vozijo v petek in

svetek križem po svetu. Nihče jim zato ne očita — skrunitve praznikov!

Na vzorčnih sejnih barantajo in garajo ljudje največ prav o praznikih, ker si takrat po možnosti tudi kmetski in delovni človek toliko oddahne, da tako prireditve obišče. Ali ste že kdaj slišali, da bi kdaj slišal kdo izmed teh udeležencev, prirediteljev ali obiskovalcev očitek, da je zavoljo tega svojega dela oskru-nil praznik?

In končno: Bog sam je pred svojo naj-večjo žrtvijo, pred smrtjo na križu poveljal kmetsko delo s tem, da si je kruh in vino izbral za obliko svojega bivanja med nami.

Če mi tedaj kmetsko delo proslavljamo, če mu hočemo priboriti veljavo in priznanje, delamo popolnoma v skladu s svojim narod-nim čustvovanjem in v skladu z božjim na-ukom.

Zato pa tudi ne zaleže več nobena grož-nja, nobeno strašilo in ne posmeh. Slovenska vas gre kakor val za svojim ciljem, ki ga ji kaže zeleni prapor kmetske mladine!

★

Mirna peč

Sijajna zmaga, katero je doseglo naše Dru-štvo kmet-skih fantov in deklet s prireditvijo kmetsko-mladinskega tabora, je silno razkačila naše nasprotnike. V zadnjem gosposkem »Domoljubu« hočejo prireditve kolikor mogoče oblatiti, kar pa se jim ni, ker lažejo, najmanj posrečilo. Ljudstvo samo odločno obsoja in protestira zoper prezirljivo in povrh še lažnivo »Domoljubovo« poročilo.

Številke, ki jih navaja dopisnik, naj kot vesten poročevalec izpopolni še glede koscev in grabljic, za kar mu bomo prav hvaležni, saj bo s tem naredil odlično reklamo za naše društvo.

Gospodje, ki ste skušali našo prireditve oblatiti na najnižjo stopnjo, si dobro zapomnite, da niste dosegli svojega namena. Ne! Ni Bog ustregel vaši prošnji za dež in hudo uro, nihče se ni zbal vaših zahrbtnih pretenj. Delali ste za nas povsod sijajno reklamo. S svojim vedenjem na prireditvi in naprej v noči ste pokazali vso svojo nizkotnost, ki jo zmorejo samo podkupljeni pokvarjenci. Zaman ste čuli celo noč in sedaj psujete s svojo slabostjo po nas. Udarci, ki so namenjeni nam, padajo na vas. Pometite, grešne duše, pred svojim pragom gnoj in smrad, pri nas je čisto bolj ko vaša vest.

Mi gremo preko tega s pomilovanjem. Trdno smo prepričani, da je naše delo pravilno. Vedno in povsod pa bo naša zahteva, da naj bo kmet na svoji zemlji svoj gospod. Naše delo je in bo od Boga samega blagoslovljeno.

Kmetska mladina, čuvaj budno nad pokvar-jenci!

Št. Janž na Dolenjskem

»Kmetski list« je že poročal o naši tekmi koscev in pravilno poudaril veličino prireditve in veliko udeležbo. Dopisnik »Domoljub«, gla-sila katoliške akcije, pa bi rad celo stvar malo predrugačil. Iz dopisa se vidi, da mu zlasti ude-ležba ni ljuba in bi jo rad zmanjšal. Tudi orga-nizacija mu ni všeč in trdi, da je prireditve orga-niziralo učiteljstvo in da so udeleženci bili sama gospoda. Dopisniku se gotovo ne dopade, da ni društvo njega naprosilo za organizatorja. Znano nam je, da nasprotniki še niso priredili nobene prireditve, katere ne bi organiziral njihov gos-pod. Zali Bog, mi gospoda ne potrebujemo pri organiziranju, ker se čutimo sami sposobne. Če pa pri tem pomaga zavedno učiteljstvo, smo mu od srca hvaležni. Mislimo pa, da »Domoljubove« dopisnik še nima monopola o učiteljskem izven-

šolskem delovanju. O tej stvari bomo pa še spre-govoriti ob drugih prilikah.

Glede udeležbe smo hvaležni dopisniku za priznanje, da je videl vsaj osem koscev in par grabljic. Bali smo se, da tudi teh ne bo hotel videti, saj če bi šel pogledat, bi imel itak smrtni greh.

Vprašamo pa dopisnika: »Ali ga boli, če se kmetskega praznika udeleži tudi inteligent? Res, pravih gospodov ni bilo. Kmet smatra za gos-poda kaplana, župnika, dekana itd. Ne, teh ni bilo, o drugih udeležencih pa lahko trdimo, da so bili vseh slojev in poklicev. In ravno v tej udeležbi vidimo moč naše prireditve.

Božja hiša, postavljena z želji vseh faranov, to je naših in vaših, naj služi Bogu v čast in hvalo, ne pa sličnim opazkam, kakor smo jih sedaj slišali. Smo verni in verujemo, da je Bog neskončno pravičen in smo tudi prepričani, da bo še nekoč posegel vmes in očistil svoj tempelj, iz katerega bi radi nekateri naredili jamo raz-bojnikov. Prosimo pa Njega s Kristusovimi besedami: »Bog, odpusti jim, saj ne vedo, kaj de-lajo!«

Kmetje, pogumno na plan. Bójijo se kmet-skega prebujenja, kmetske zavesti. Strah jih je naše skupnosti. Trepečejo, kadar nas vidijo in razšopirijo se tam, kjer ni dovoljeno oporekanje.

Držimo se gesla: Samo sloga rešuje kmeta!

Celje

Celjski Pododbor Zveze kmet-skih fantov in deklet ima v nedeljo, 4. julija s pričetkom ob 9. uri dopoldan sejo glavnega odbora. Seja, ki se vrši v hotelu »Hubertus« v Gosposki ulici, bo obravnavala zlasti delovni načrt, konstitui-ranje odsekov in izvoljen bo ožji izvršilni odbor. Enako se bodo volili tudi delegati za društvene prireditve. Seji bo prisostvoval tudi Zvezin pred-sednik Kronovšek. Vsi, ki ste prejeli vabila, se seje zanesljivo in točno udeležite.

En mesec na ričet

Osješka »Jugoslovska zastava«, zastopni-ca obstoječe politike, prinaša na dolgo in širo-ko potek procesa proti župniku Žimču Ivanu iz Sopja, ki je v nedeljo, dne 14. marca t. l., javno v cerkvi napadel učiteljico Marto Jezdi-mirovič. Učiteljica je nadzorovala šolsko deca, ki je prišla k obhajilu in sedela v prvi klopi. Župnik jo je nahrulil, da je cerkvena klop za poštene ljudi, ne pa za nepoštene, kakršna je učiteljica, zato naj izgine iz cerkve. Obrnil se je tudi proti šolski deci in ji zaklical: »Otroci, umaknite se, da se ne boste okužili.«

Na razpravi se je branil župnik, da je bil silno razburjen, ker se je prejšnji dan sprl z učiteljico in mu je ta zapretila, da ga bo oklo-futala. Zato se nič več ne spominja, kako je bilo z incidentom v cerkvi. Sodišče pa mu je kljub temu prisodilo mesec dni ričeta in za približno 300 dinarjev globe.

Jaz, ki sem v tem oziru popolnoma nepri-stranski, pravim, da je sodišče sodilo pravično.

Živinski sejem v Mariboru

Dogon na živinski sejem v Mariboru je bil dokaj številčen. Prignanih je bilo 16 konj, 14 bikov, 170 volov, 664 krav in 42 telet, skupaj 706 komadov. Cene so bile kakor sledi: debeli voli 1 kg žive teže od din 4 do 5.50, poldebili voli od 3.50 do 5, plemenski voli od 3.25 do 4.50, biki za klanje od 3.25 do 4.30, klavne kra-ve debele od 3.50 do 4.80, plemenske krave od 3 do 3.75, krave za klobase od 2 do 3, molzne krave od 3 do 3.50, breje krave od 3 do 3.40, mlada živina od 4 do 5.50, teleta od 5 do 6.50. Vse cene za 1 kg žive teže. Prodanih je bilo 359 komadov.

Mlatič

Nov čudež

Saj pravim, če na svejti kej nouga, so že Ribničanje zraven.

V Sodražici tam ob Bistrici pod Sv. Gregorjem, kjer so padali, padajo in bodo še padal po gojzdovih najtežji medvedi, pa tudi divje črne svinje se je našel človek-veleum, ki ustvarja na elektrotehničnem polju čudeže, dasi je po policijo samo preprost oguljen kmet in mežnar. Kako mu je ime in kako se piše ta veleum, zanekrat ne povem, samo da ga obvarjem pred navalom častilcev in celo pred film-operaterji. Saj veste, kako je dandanes, če se pojavi med nami na deželi kak prerok.

V nedeljo dne 20. rožnika, ko se je vršila v Sodražici pod Sv. Gregorjem velika sokolska slavnost, se je domislil dčni mežnar menda po navodilih svojih številnih svetovalcev, da napravi Sokola na čast v svojem laboratoriju, ki ga ima med pajčevino pod streho točno ob 10. uri zvečer, ko bo slavnost najlepše razsvetljena elektrotehničen-umski eksperiment, katerega bodo lahko občudovali vsi Sodražičanje. In res! Učenjak, ki ga lahko primerjamo poleg Tesle z Markonijem, pritisne s sekuro na drat in v momentu se je zgodil čudež, ki nima med zamorskimi kanibali primere. Vsa Sodražica je bila kakor v rogu. Ko so za čudež tržanje zvedeli, so začeli z bakljami zasledovati in iskati učenjaka, in ga res staknili v pajčevinastem laboratoriju pod streho. Predstavniki Š. so ga povabili najprej na banket, kjer so mu priredili tržanje zaslugam primerne ovačije in mu končno obrali kosti, mehur in jetra.

Tele kozje molitvice sem bral pred nekaj dnevi na rotacijskem papirju, pa sem se domislil pri tej priliki tistega zločinskega slučaja, ki se je zgodil menda predlanskem v Št. Vidu nad Ljubljano, kjer je Bog končal življenje s pomočjo elektrike sličnemu veleumu; kar na telegrafštanji. Ko pa je bilo treba elektrotehničnega učenjaka pokopat, pa se ga je lastni narod skoraj sramoval. Kmetje kaj pravite? Ali nismo pogostokrat slabši od zamorskih kanibalov?

Kar ni, ba — če ba

Te dni sem po večerji legel v slamo, položil svoj oguljeni cep kraj sebe in razmišljal marsikaj o svetnih in božjih poslancih, o njih uspehih in neuspehih, o sposobnosti in nesposobnosti.

Bral sem namreč poprej — saj veste, da sem tako pičen na branje, da mi pride vsako pisanje prav — da nekateri kmetje niso sposobni biti kmetje in da so kmetje prav za prav le fajmoštri, dohtarji in visoka gospoda. Pa sem dejal: Če je tako pisano, bo že res! Saj tudi Savel ni bil Kristusov učenec in je božji nauk celo preganjal, pa je padel s konja in postal — Pavel, Kristusov vojščak in pobornik ter velik svetnik.

Tudi Francišek Asiški ni bil duhovnik, ampak posvetnjak in veseljak. Nazadnje pa je podprl cerkveno stavbo v najtežjih dneh in ji dal mogočno opero v franciščanskem, kapucinskem, minoritskem in klarisnem redu —

In je bil končno Ignacij Loyola oficir, pa je ustanovil — jezuitski red, najborbenejšo silo katolicizma!

Pa še naprej in kar k nam sem pogledal! Saj poslanec Mravlje tudi nima kmetije, pa je kmetijski poslanec in je dolgo dobo vodil in vodi borbo, ki jo bijejo za svoje pravo slovenski agrarni interesente.

In ta in oni še ni to, kar bi morda želeli biti, pa vendar lahko postane, če ima možgane na pravem mestu.

Je namreč tudi veliko ljudi, ki niso pošteni, pa bi to lahko postali če bi le nehali obrekovati in drugim jemati čast in pošteno

ime. Polagoma se jim morda tudi to zgodi. Toda če pogledamo vzgled sv. Pavla, vidimo, da je treba prej — pasti s konja; šele potem takega zakrknjenega grešnika obide milost spoznanja.

Nekateri pade nenadoma, drugi drsi bolj počasi, skoraj vsak pa vpije pri tem. Tako sodim jaz tudi o vpitju tistih, ki po papirju drugim dajejo dobre nauke, pa so jih sami najbolj potrebni. Seveda, gosenc na tem njihovem zelju pa jaz ne bom obiral in ne trll!

Pohušanje v kopališčih

Sarajevski »Katoliški list« se v divji sveti jezi razburja nad moralo v kopališčih — ne navaja pa nič, dali to velja samo za turška kopališča v Bosni, ali se to razburjanje nanaša tudi na tistih par katolikov, ki žive v Sarajevu?

Naj bo kakor hoče — jaz razmer v Bosni ne poznam, pravim pa, da pohušanja v mrzli vodi mora biti konec. Če obstoja kje kako kopališče, naj se takoj po sredi pregradi in zamaši na diljah vsaka luknja. Če bi se kdo drznil vrtat sveže luknje, naj se ga na licu mesta linča. Moški do 60. leta smejo v kopališča samo v dolgih porhantastih od spređaj in zadaj zašitih gatah. Za ženske pa naj veljajo kakor včasih, za vratom zapete in do gležnjeve dolge srajce, tkane iz belokranjskega platna. Če pa ne bo v kopališčih miru, se odpravim s cepom v Bosno in bom mlatil po pokvarjenih, da bo joj!

Povečevanje razbitih jajc

Ker so pisali pri jutrovih skoraj gotovo neresnico, ali pa so celo lagali, so mogli ponoviti na podlagi obstoječih paragrafov o jajcih, sledeč popravek:

»Z ozirom na notico »Cene jajc so na celjskem trgu v torek močno poskočile«, ki jo je priobčilo »Jutro« dne 12. junija 1937, Vas kot zastopnik ge. Terezike dr. Voršičeve, vljudno pozivljam, sklicujoč se na zakon o tisku, da

priobčite sledeči popravek: »Ni res, da bi med interesenti za jajca na celjskem trgu, ki so povpraševali zlasti za staro blago, bila tudi ga. Terezija dr. Voršičeva, ker ista omenjenega dne sploh ni povpraševala niti kupovala na trgu nikakih jajc.«

Z ozirom na članek »Cena jajc na celjskem trgu se drži še vedno trdno«, ki ga je priobčilo »Jutro« dne 19. junija t. l. Vas kot zastopnik ge. Terezike dr. Voršičeve vljudno pozivljam, sklicujoč se na zakon o tisku, da priobčite naslednji popravek:

»Ni res, da bi neka znana milostljiva — to je ga. dr. Voršičeva — v torek dne 8. t. m. na trgu pokupila vsa jajca, kakor ni res, da bi ji v nekem hotelu v zadnji sili odstopili vso domačo zalogo, kakor tudi ni res, da bi je mladina tudi že nagradila z glasnim priznanjem za izredno požrtvovalnost in neustrašeno borbenost.«

Kmetice, ki ste jajca na celjskem trgu prodajale, pošljete sedaj lahko meni popravek, kako je prav za prav bilo z nakupom in cenou jajc tisti čas na celjskem trgu in okolici.

Pod vtisom poraza

V papirnatem glasniku pravice in resnice je bilo zabeleženo na fizičlov dan prejšnjega tedna, »da stoji vsa obupana Slovenija zlasti pa njena mestna gospoda pod vtisom silnega poraza Jugoslovanske narodne kmetijske stranke in njenega predstavnika, Bog mu daj zdravje, Petra Živkoviča.«

K tej vsega uvaževanja vredni papirnati beležki dodajam jaz, ki me je sama dobra volja tole: »Bog in njegova sveta pravičnost naj nam nakloni čimprej novo luno, katere sijaj naj pomiri vaše zbegane, preplašene in razruvane živce.« Pero, Bog Ti daj še enkrat zdravje, Ti pa se drži tam doli na Balkanu, kakor se drži naš ovekovečen kralj Matjaž s svojo vojsko pod Triglavom, pa bo vse vsaj za nekaj časa v redu.

Jaz sem zato, da se vpeljejo po občinah za korupcioniste, ki pijejo kmetško kri, gavge. Kdor je proti, naj obsedi. Kdor je za, naj napiše in predlog po svoje izpopolni.

Domači dogodki

× Zaradi praznikov — Vidovega dne in Petrovega — je izšel naš list z enodneвно zamudo, kar naj prijazni čitatelji blagohotno uvažujejo.

× Vodovod dobi Suha Krajina. Po načrtu naj se zgradi dva velika vodovoda, ki bi oskrbovala z vodo 80 vasi s skupno nad 13 tisoč prebivalci. Celotni proračun za ta dela znaša 30 milijonov dinarjev, na razpolago pa je za zdaj 6 milijonov. Vodovod bodo seveda gradili v etapah.

× Smrtno nevarno se je v Zirovnici poškodoval železniški premikač 36letni Jožef Rozman. Padel je s kolesa in si pretresel možgane ter so ga v smrtno nevarnem stanju prepeljali v ljubljansko bolnico.

× Dve leti po nedolžnem v zaporu je predsedel posestnik Franc Znidarič iz Zgornjega Dupleka. Leta 1933. je bil osumljen požiga in obsojen na 4letno ječo. Po obsodbi se je začel takoj boriti za svojo izgubljeno čast. Po dolgotrajnih naporih se mu je sedaj posrečilo dokazati svojo nedolžnost in je bil pri ponovni obravnavi pred kratkim oproščen. Vrnjena mu je čast, kdo pa mu vrne čas in duševne muke, ki jih je prestal? Res, neizprosna je tragika življenja!

× Na zadnji svinjski sejem v Ptujju je bilo prignanih 89 svinj, 233 prascev, skupaj 322 rilcev. Prodanih je bilo 65 ščetinarjev. Cene so bile: Za prasce od 6 do 12 tednov stare 60 do 120 din za komad, za pršutarje 550 do 6 din, za debele svinje 7 din, za plemenske 550 do 575 din, vse za kg žive teže.

× Otroci so zažgali v Pokošah pri Sp. Polskavi poslopje posestnice Jožefe Brumec. Otroci so se igrali v senu in po neprevidnosti zanetili požar, ki je povzročil nad 40.000 dinarjev škode.

× Patriarh Varnava, vrhovni poglavar pravoslavne cerkve v naši državi, je že dalje časa bolan. Bolezen je resna, vendar zdravniki upajo, da se jim bo posrečilo bolniku v doglednem času vrniti zdravje.

× Silno neurje je na Vidov dan divjalo na Hrvatskem. V vaseh Višci vrh in Brezovec je vžigala streha. V obeh vaseh je pogorelo nekaj poslopij do tal, v Brezovcu pa se je požar razširil s tako naglico, da je upepeljena vsa vas. Hiše, orodje, obleka, vse je postalo žrtev plamena. Rešiti je bilo mogoče le ljudi in nekaj malega živine.

× Ogenj uničuje človeško delo. V Dolžu pod Gorjanci je nedavno pri posestniku Janezu Zellingnerju mlajšem izbruhnil požar. Ogenj se je naglo razširil na dom sosedu Janeza Kralja in še na bližnje cerkveno poslopje kraj cerkve. Ker je ogenj izbruhnil sredi vasi, je bila vsa vas v nevarnosti. Gasilci iz Gabrja, Stopič in Novega mesta so se na vso moč trudili, da so končno omejili požar na goreča poslopja. Tudi tu so povzročili požar otroci, ki so se igrali v Zellingnerjevi šupi. Pogorelo je poleg 11 hiš in gospodarskih poslopij tudi precej orodja in pridelkov ter nekaj svinj. Škoda znaša po prvi povprečni cenitvi 150 tisoč dinarjev, v resnici bo pa bržkone še mnogo večja. Pogoste nesreče, ki jih povzročijo na kmetih sami sebi prepuščeni otroci, nehote silijo v misel: Ali ne bi kazalo po naših vaseh, vsaj za čas največjih poljskih del, organizirati otroških zavetišč?

× V občinsko pisarno so vlomili pri Sv. Antonu v Slov. goricah neznan vlomilci in odnesli 1350 dinarjev gotovine.

× Smrten padec. V Jablancah v Slov. goricah je padla s češnje 53letna posestnica Lucija Murko in se ubila.

× Pod vlak je skočil pri Križevcih 72letni kolar Franc Travnar iz Braslovč. V smrt so ga pognale nevdružne gnotne razmere.

× Bogat plen so nedavno odnesli vlomilci, ki so v Zagrebu vlomili v pisarniške prostore tvrde Predovič. Iz blagajne so nasmukali celih 60 tisoč dinarjev.

× Vidov dan, spomin srbskih junakov, ki so za svobodo domovine padli pred davnimi stoletji na Kosovem polju, so z velikimi slovesnostmi obhajali po vsej državi.

× Neznat požigalec je pred kratkim ponoči v Semiču zažgal hišo Ane Henigsman v Semiču. S hišo vred sta pogorela tudi klet in hlev. Škoda znaša 60 tisoč dinarjev.

× V jarek je padla v Spodnjem Velovleku v Halozah posestnikova hčerka Marija Repič in utonila, preden so jo prestrašeni starši našli.

× Ogenj je uničil v Spuhlji gospodarsko in stanovanjsko poslopje posestniku Alojzu Temetu. Poleg drugega sta zgoreli tudi dve svinji. Škoda presega 30.000 din.

× Rojaki iz Amerike, 130 po številu, so v nedeljo dospeli v Ljubljano. Bili so Srbi, ki so po kratkem sprejemu na slovenskih tleh vedro nadaljevali pot v svojo ožjo domovino.

× Četvorke smo imeli v Jugoslaviji. Povila jih je 27letna Leposava Maletičeva, kmetica v Bogatiču pri Šabcu. Vse štiri deklice so prišle žive na svet, a zadnja je kljub zdravniški negi bila za življenje preslabotna in je kmalu umrla.

× Pšenica v Bački je prav dobro obrodila in znaša pridelek 8 do 12 meterskih stotov na oral. Pač pa se je slabo obnesel ječmen. Kakovost je sicer prilično dobra, količina pa je manjša od lanske in znaša le po 12 do 15 meterskih stotov na oral. Lani je znašala celo do 20 meterskih stotov!

× Strela je zažgala pred kratkim v Liscah manjše poslopje trgovca Franca Pleterska. Stavba je pogorela do tal.

Škocijan pri Turjaku

Naš kraj je poznan že širom naše ožje domovine in tudi preko njenih meja. Saj pa tudi ni čudo! Nikjer na svetu menda kmetijski narod toliko ne trpi za svoje prepričanje in za poštenje kot pri nas. Vsem so že znane naše težke borbe in napore, da se kmetstvo ljudstvo osvobodi nasilja, preganjanja, obrekovanja, zaničevanja in drugih peklenskih podvigov nasprotnikov kmetškega naroda, njegove svobode in kulture.

V tej nadčloveški borbi nas krepi sloga in enodušnost naših vasi in bčja pomoč. Ta se nam je že nekajkrat prav očitno pokazala. Posebno jasna je bila nedavno, ko smo imeli prelepo svečanost prve sv. maše starokatoliške cerkve. Tiste stega, ki je s kamenjem napadel goste in jih z brezverci zmerjal, je Bog spričo kaznoval. Treščilo je z jasnega neba v njegovo hišo in v pepel je Bog spremenil hudobijo.

Lastovica — kmetov blagoslov

Med pticami, ki od zgodnje pomladi do pozne jeseni oživljajo naše kmetijske domačije, je najbolj ljubka lastovica.

Ta ptica selivka je jako koristna, v letu silno urna in spretna in v načinu svojega življenja izredno vestna in marljiva. Od zore do mraka švigajo lastovice poletjati po zraku in iščejo hrane za mladi rod. Lastovičji par prinese mladim hrane v gnezdo po dvajsetkrat na uro! Tako torej obe ptici obiščeta gnezdo po 640 krat na dan!

Kako koristna nam je lastovica, se razvidi iz tegale: Če računamo, da ptica prinese ob vsakem obisku v gnezdo samo po eno muho, komarja ali mušico, jih uniči dnevno 640, zase pa jih tudi porabi vsaj po 600. Tako ena sama lastovičja družinica pokonča dnevno po 1840 muh, na mesec 55 tisoč 200, na leto torej okrog 160 tisoč kosov raznega škodljivega mrčesa!

Če torej kje na vasi čez leto živi samo 100 lastovičjih družin, pokončajo 16 milijonov škodljivega mrčesa na leto. To je pač delo, za katero se lastovkam moramo oddolžiti vsaj s tem, da

jih mirno pustimo gnezditi po naših domovih in gospodarskih poslopih. Te ogromne številke nam dovolj zgovorno povedo, da je mala drobna lastovica za nas res velik blagoslov!

Važnejša radio predavanja

od 4. do 10. julija 1937.

Nedelja, dne 4. julija. 17.00: Kmetijska ura: Mleko, neizrabljeni zaklad našega kmetijstva (g. Alojzij Obersne).

Ponedeljek, dne 5. julija. 19.50: Zdravstvena ura (g. dr. Ivan Matko).

Torek, dne 6. julija. 20.10: Strokovna vzgoja vajencev (g. ing. arh. Rado Kregar).

Sreda, dne 7. julija. 19.00: Naše morje — izvor zdravja (dr. M. Zelič) Beograd — 20.10: Kočevska in njene pravljice (g. Marjan Tratar).

Sejmi

4. julija: v Žirih, Krškem, Vel. Gabru, Vojniku, Slemenu, Sv. Barbari v Halozah, Vuzenici.
5. julija: v Slanč. vrhu, Kranju, Novem mestu, Megšu, Lembergu, Ormožu, Sv. Lenartu/Laškim, Murski Soboti.
6. julija: v Črnomlju, Kamniku, Polšniku, Ormožu, Ptuj, Dol. Lendavi.
7. julija: v Ljubljani, Trzinu, Brežicah, Hrastniku-Dolu, Kapli, Mariboru, Ptuj, Celju, Trbovljah.
8. julija: v Žužemberku, Črnomlju, Gradacu, Pišecah.
9. julija: v Mariboru.
10. julija: v Boštanju, Dobovi, Poljčanah, Puncicah.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'40
1 nemška marka	Din 17'50
1 avstrijski šilling	Din 8'—
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 215'20
1 francoski frank	Din 1'94
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'30

Hranilne knjižice

raznih denarnih zavodov kupujemo proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Sporočite najnižjo ceno na upravo lista pod šifro »Gotovina 88c.

»EKONOM« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA
vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohn«, Vel. Kikinda in Jelovšek, Vrhnika.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadf. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavni: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune